

Drago Brajdić, ing. kem.
Hrvatsko rodoslovno društvo „Pavao Ritter Vitezović“
Marulićev trg 21
10000 Zagreb
drago.brajdic@gmail.com

UDK: 81'373.232(497.529Rakovica)(091)
Pregledni rad
Primljeno: 24. lipnja 2024.
Prihvaćeno: 2. prosinca 2024.

KRATKI PRESJEK POVIJESTI PREZIMENA NA PODRUČJU ŽUPE SVETE JELENE KRIŽARICE U RAKOVICI ILI POČETAK BUDUĆE MONOGRAFIJE

Rad donosi podatke o nastanku prezimena, porijeklu i prvom poznatom spomenu, okvirnom vremenu i prostoru doseljenja te mjestu gdje se prvi prezimenjak doselio u rakovičku župu. Također, rad donosi podatke o razvoju odnosno brojnosti kućanstava pojedinih prezimena, što je promatrano kroz minula stoljeća i statistiku današnje brojnosti. Pri pisanju rada korišteni su i arhivski fondovi nastali za vrijeme postojanja Vojne krajine. S obzirom na to da rad donosi kratki i pregledni presjek povijesti prezimena, svojevrсна je najava možebitne buduće cjelovite i detaljne monografije o prezimenima na području župe Rakovica, ali i na prostoru cijele današnje općine Rakovica.

Ključne riječi: prezimena, Rakovica, Župa svete Jelene Križarice u Rakovici, ogulinsko-modruški rodovi, Vojna krajina, doseljavnje

Uvod

Na području današnje općine Rakovica nalaze se i dvije rimokatoličke župe – Rakovica i Drežnik Grad. Područje Župe svete Jelene Križarice u Rakovici obuhvaća naselja: Rakovica (uključuje i Sabljak Selo), Brajdić Selo, Grabovac, Jelov Klanac (uključuje i Turkalj Selo), Korita, Drage (nekoć zvano Luketić Selo), Oštarski Stanovi, Rakovičko Selište i Lipovac. Župa svetog Ante Padovanskog u Drežnik Gradu obuhvaća Drežnik Grad, Drežničko Selište, Čatrnju, Irinovac, Lipovaču, Novu Kršlju. Ovaj rad obrađuje samo prezimena koja se pojavljuju na prostoru današnje rakovičke župe, dok su drežnička prezimena jednim dijelom obrađena u knjizi *Povijest Drežnik Grada – porijeklo drežničkih prezimena i rodoslov* te u knjizi *Povijest Selišta Drežničkog*. Ipak, između ova dva prostora stalno su prisutne interakcije u preseljenju stanovništva iz jednog područja u drugo, pa se tako u pojedinim selima ovih župa pojavljuju i ista prezimena.

Ovaj rad koncipiran je na način da za svako pojedino prezime donosi podatke o nastanku prezimena, vremenu i mjestu prvog povijesnog pojavljivanja, doseljenju u rakovički kraj, brojnosti tijekom proteklih razdoblja te podatke o broju kuća s tim prezimenom u sadašnjosti. Radi preglednosti, većina podataka stavljena je u tablice. Ovaj rad donosi tek onaj osnovni dio spoznaja o rakovičkim prezimenima, a cjelokupno podrobno istraživanje trebalo bi u budućnosti biti objavljeno kao samostalno djelo.

Dosad najpodrobniji podatci o povijesti rakovičkog i drežničkog kraja objavljeni su u *Podplješivičkim graničarima 6 – 2022.*, a zasigurno treba spomenuti i monografiju *Rakovica srce od Hrvata* iz 2003. godine. O prezimenima na području Rakovice postoji knjiga *Rakovički rodovi* iz 2014. godine. Ta knjiga donosi poprilično podrobne rodoslovne podatke, ali samo za mjesto Rakovica, a pokoji rodoslovni podatak može se naći i u knjizi *Brajdić selo kroz stoljeća* iz 2004. godine. Dakle, uviđa se nedostatak cjelovitog djela koje bi obradilo sva prezimena (pa i rodoslovlja) na području rakovičke, ali i drežničke župe. Ovaj je rad svojevrsna najava jednog mogućeg budućeg cjelovitog rodoslovnog djela.

Najzahvalnija literatura pri pisanju ovog rada je knjiga Hrvoja Salopeka Ogulinsko-modruški rodovi: podrijetlo, povijest, rasprostranjenost, seobe i prezimena stanovništva ogulinskog kraja. S obzirom na to da većina rakovičkih prezimena potječe iz ogulinsko-modruškog kraja, ova knjiga donosi jako puno podataka o pojedinim prezimenima u vremenu prije nego što su ona zabilježena u rakovičkom kraju. O prezimenima Rakovice i okolice ili, bolje rečeno, o pojedincima određenog prezimena, može se naći pokoji podatak i u određenoj literaturi vezanoj za Rakovičku bunu kao i u žrtvoslovima. Ipak, s obzirom na nedostatnu i fragmentarnu literaturu potrebno je istraživanje usmjeriti poglavito prema arhivskoj građi. Za analizu nam je prvotno značajno preseljenje stanovništva prema naredbi generala Karlovačkog generalata grofa Josepha von Rabatte¹, kad se na prostor od Slunja do Plitvičkih jezera naselilo oko 200 obitelji. Nadalje, za analizu su značajni Jozefinski katastar iz 1776.², popis vojnika (graničara) rakovičke satnije za razdoblje od 1798. do 1820.³ te opskrbne liste Ogulinske pukovnije od 1848. do 1869.⁴ Također, neiscrpan izvor analiza prezimena i rodoslovlja su i crkvene matične knjige.

Za utvrđivanje današnje brojnosti korišteni su i izvori poput popisa birača, telefonskog imenika, ali prvenstveno je to rezultat terenskog istraživanja i razgovora sa sumještanima. Rad donosi popis autohtonih prezimena, dok prezimena onih koji su

¹ HR-HDA-426-UGK – Spisi karlovačkog generalata, folio 107.

² HR-HDA-902-KZ, Jozefinski katastar 1776, Rakovica

³ HR-HDA-1450 – Zbirka građiva iz inozemnih arhiva, mf-D-1400, Rakovica

⁴ HR-HDA-441-OgGP – kut. 42, 45, 83, 116.

u prošlosti živjeli jedan dio svog života na ovom području zbog obavljanja određene djelatnosti (učitelji, službenici itd.) te onih novodoseljenih, posebice potkraj 20. stoljeća, nisu obuhvaćena ovim radom.

Analiza

Prema prostoru doseljenja na rakovičko područje, porijeklo pojedinih prezimena možemo postaviti u nekoliko skupina. Prva skupina bili bi oni koji su došli iz ogulinsko-modruškog kraja, a to bi bili stanovnici prezimena Badanjak, Bertović, Bićanić, Božićević, Brajdić, Cindrić, Čubrić, Grdić, Gašparović, Keser, Klanfar, Kurlac, Luketić, Magdić, Mladen, Ostrun, Padjen, Palijan, Pavličić, Pavlić, Prebeg, Puškarić, Rendulić, Rupčić, Sabljak, Salopek, Strgar, Špehar, Štefanac, Turkalj, Vuković i Žanić. Drugu skupinu činili bi oni koji su doseljeni s prostora Like, a to su stanovnici s prezimenima: Amić (Otočac), Hodak (Pazarište), Marić (Lapac) i Rajković (Brinje). Treću skupinu čine ostali, primjerice Studen i Vrdoljak.

Također, u nekoliko skupina možemo promatrati nastanak prezimena. Gotovo u većini slučajeva na rakovičkom području naziv prezimena izveden je iz imena ili nadimka rodočelnika, npr. Gašparovi potomci su Gašparovići, ali samo oblike i korijene riječi potrebno je dodatno proanalizirati. Najveći broj prezimena ima korijen po nekom od starohrvatskih imena koje je nosio rodočelnik pa tako nastaju prezimena Bertović (od Berto), Božićević (od Božo), Grdić (od Grde), Magdić (od Magda), Palijan (od Pale), Rajković (od Rajko), Rendulić (od Renda), Vuković (od Vuk). Nakon odredbi Tridentskog sabora 1563. župnici se obvezuju voditi knjige krštenih, pa se od tad uglavnom starohrvatska imena zamjenjuju svetačkima. Prezimena prema rodočelniku svetačkog odnosno biblijskog imena u rakovičkom kraju su: Gašparović (od Gašpar), Luketić (od Luka odnosno nadimka *Luketa*), Pavlić i Pavličić (od Pavao), Štefanac (od Stjepan odnosno Štefan). Također, značajan dio prezimena potječe od nadimka rodočelnika, primjerice Cindrić (cindra – staro žičano glazbalo), Brajdić (brajda – način uzgoja loze), Keser (od turskog naziva za tesarsku sjekiru), Klanfar (klanfa – metalni klin za spajanje drveta), Prebeg (od riječi prebjeg) itd. Manji dio prezimena potječe od određenog lokaliteta, npr. Badanjak (od Badanj), Bićanić (od Bihać – *Bić*) ili Turkalj (iz prostora koji su zauzeli Turci).

Slobodno naseljavanje do tada pustog kraja uz granicu s Osmanskim Carstvom počelo je već nakon 1708. godine i odluke ogulinskog kapetana grofa Adama Purgstalla, a nastavljeno dekretom iz 1711. zapovjednika Karlovačkog generalata grofa Josipa Rabatte, kojim se odobrava naseljenje Rakovičkog polja s 200 obitelji predvođenih knezom Mihaljom Sabljakom.

Prvo plansko naseljavanje rakovičke župe bilo je 1722., kad je doseljeno nekoliko desetaka obitelji s ogulinsko-modruškog prostora, a naredbodavac je opet bio zapo-

vjednik Karlovačkog generalata grof Josip Rabatta. Analizirajući spise, nalazimo da su predvođeni Mihatom Pavličem doseljeni: Badanjak Miko; Brajdić Filip; Cindrić Miki, Mirko i Mate; Grdić Tome; Klanfar Nikola; Luketić Miko; Ostrun Juriša; Padjen Grgo; Pavlič Gašpar i Mateša; Pavličić Lovre; zastavnik Puškarić Stipan; Bertović Ivan; Sabljak Jure, Pero, Mate i Juco; Salopek Paval; Turkalj Vid i Juka.⁵

Analizirajući Jofezinski katastar iz 1776., nalazimo zabilježene kuće Badanjaka i Božičevića u Oštarskim Stanovima, Bertovića i Rendulića u Dragama, Gašparovića i Turkalja u Jelovom Klancu te Klanfara, Luketića, Padjena, Prebega i Sabljaka u Rakovici.⁶ Na popisu vojnika (graničara) rakovičke satnije za razdoblje 1798. – 1820. nalazimo imena Badanjak Mihai r. 1798. i Ivan r. 1804.; Bertović Mihai r. 1789., Tomo r. 1780., Ivan r. 1782. i Joso r. 1797.; Brajdić Mate r. 1780., Ivan r. 1798., Joso r. 1799.; Kurelac Ivan; Magdić Joso i Mate; Mladen Joso; Padjen Jure r. 1785., Joso 1783., Ivan r. 1796.; Palijan Ilija r. 1786.; Prebeg Marko, Mile r. 1775. i Tomo r. 1785.; Rendulić Marko r. 1778., Grga 1798. i Mate 1806.; Salopek Ivo; Špehar Anton r. 1777.; Studen Ivan.⁷ Na opskrbnim listama Ogulinske pukovnije 1848.–1869. nalaze se imena vojnika Badanjaka Tome r. 1823., Mate r. 1825., Franje r. 1835., Petra r. 1836., Josipa r. 1840., Jure r. 1848. i Mike r. 1847.; Bertovića Franje r. 1815., Luke r. 1820., Jure r. 1832., Jose r. 1838., Stipana r. 1842.; Božičevića Mihata r. 1810., Ivana r. 1825., Antona r. 1847.; Brajdića Franje r. 1820., Antona r. 1822., Georga r. 1824., Ivana r. 1828., Marka r. 1828., Jose r. 1830., Mirka r. 1836. i Blaža 1844.; Kesera Martina r. 1802.; Mladena Antona r. 1816. i Ivana 1818.; Pavlića Ivana r. 1815.; Pavličića Jose r. 1805., Ive r. 1808., Nikole r. 1824., Šime r. 1825., Polde r. 1830. i Antona r. 1850.⁸ U opskrbnim listama navodi se da je na prostoru današnje župe Rakovica i osam kuća Sabljaka (četiri u Rakovici i četiri u Koritima) te osam kuća Turkalja u Rakovici i šest u Koritima.

Analizirajući popise naseljenika iz 1722., Jozefinski katastar te popise vojnika i opskrbne liste te sama terenska istraživanja, možemo doći do brojnih podataka o razvoju i brojnosti pojedinih prezimena u Rakovici. Radi preglednosti, podatci su stavljeni u tablice. Podatci o prvom poznatom spomenu (okvirnom vremenu i prostoru) izvađani su iz već navedene knjige Hrvoja Salopeka.⁹

⁵ HR-HDA-426-UGK – Spisi karlovačkog generalata, folio 107.

⁶ HR-HDA-902-KZ, Jozefinski katastar 1776, Rakovica

⁷ HR-HDA-1450 – Zbirka gradiva iz inozemnih arhiva, mf-D-1400, Rakovica

⁸ HR-HDA-441-OgGP – kut. 42, 45, 83, 116.

⁹ SALOPEK, *Ogulinsko-modruški rodovi*, 272, 274, 281, 283, 299, 316, 323, 337, 357, 388, 416, 418, 423, 441, 454, 458.

Tablica 1. Porijeklo prezimena, okvirno vrijeme i prvotno mjesto doseljenja na prostor današnje Župe svete Jelene Križarice u Rakovici

Prezime	Prvi poznati spomen	Doseljeni iz	Okvirno vrijeme doseljenja	Gdje se prvotno doseljavaju
Badanjak	15. st. Novigrad	Oštarija	oko 1750	Drage
Bertović	17. st. Modruš	Ogulinsko Zagorje	1722	Drage
Bičanić	16. st. Gacka dolina	Saborskog	2. pol. 19. st.	Grabovac
Božičević	15. st. okolica Cetingrada	Oštarija	2. pol. 18. st.	Oštarski Stanovi
Brajdić	16. st. Gornje Pokuplje	okolica Ogulina	1722	Brajdić Selo
Cindrić	17. st. Modruš	Cerovnik	1722	Jelov Klanac
Čubrić	16. st. Pirovac	Modruš	1. pol 19. st.	Korita
Grdić	15. st. Modruš	Zagorje modruško	1722	Rakovica
Gašparović	16. st. Modruš	Modruš	1722	Rakovica
Keser	15. st. Hum	Modruš	Početakom 18. st.	Drage
Klanfar	17. st. Dramalj	Munjava	1722	Brajdić Selo
Kurelac	16. st. Ogulin	Slunj	1802.	Rakovica
Luketić	15. st. Modruš	Ogulinsko Zagorje	1722	Drage
Magdić	17. st. Modruš	Munjava Modruška	Početakom 18. st.	Jelov Klanac
Mladen	?	Munjava Modruška	Početakom 19. st.	Korita
Ostrun	?	Ogulin	1722	Jelov Klanac
Padjen	16. st. Vinodol	Zagorje modruško	1722	Rakovica
Palijan	16. st. Modruš	Gornji Modruš	Početakom 19. st	Drage
Pavlić	15. st. Modruš	Cerovnik	1722	Jelov Klanac
Pavličić	16. st. Modruš	Modruš	1722	Jelov Klanac
Prebeg	16. st. Lika	Oštarije	Krajem 18. st.	Oštarski Stanovi
Puškarić	15 st. Pset	Ogulin	Početakom 18. st.	Drage
Rendulić	16. st. Modruš	Modruš	1722	Drage
Rupčić	14. st. Bosna	Ogulin	Početakom 18. st.	Oštarski Stanovi
Sabljak	15. st. Pset	Donji Modruš	1722	Rakovica
Salopek	15. st. Modruš	Ogulin	1722	Drage
Strgar	17. st. Gornje Pokuplje	Bosiljevo	2. pol. 18. st.	Jelov Klanac
Špehar	17. st. Ogulin	Drežničko Selište	Početakom 19. st.	Jelov Klanac

Štefanec	16. st. Modruš	Drežničko Selište	Sredinom 18. st.	Brajdić Selo
Turkalj	16. st. Ogulin	Munjava	1722	Jelov Klanac
Vuković	12. st. okolica Zadra	Drežničko Selište	Sredinom 19. st.	Grabovac
Žanić	17. st. Hrvatsko primorje	Gornji Modruš	Krajem 18. st.	Korita
Amić	18. st. Lika	Lika	2. pol. 19. st.	Brajdić Selo
Diklić	17. st. Zadar	Mudrić Selo	2. pol. 19. st.	Rakovica
Hodak	17. st. Lika	Drežničko Selište	19. st.	Oštarski Stanovi
Marić	18. st. Lika	Lapac	Početkom 19. st.	Grabovac
Rajković	18. st. Lika	Brinje	2. pol. 18. st.	Rakovica
Studen	16. st. Lika	Lika	1. pol. 19. st.	Mudrić Selo
Vrdoljak	17. st. Imotski	Imotski	1. pol. 19. st.	Rakovica

U sljedećoj tablici opisan je prostorni razvoj prezimena od doseljavanja na rako-
vički prostor do danas. Za sastavljanje ove tablice također je korištena već navedena
arhivska građa, ali i podatci iz autorovih terenskih istraživanja i razgovora sa stanov-
nicima.

Tablica 2. Prostorni razvoj i brojnost prezimena na prostoru današnje Župe svete
Jelene Križarice u Rakovici od prve polovine 18. stoljeća do danas

Prezime		Danas (broj kuća)
Badanjak (Oštarski Stanovi)	Krajem 18. stoljeća nastaje i jedna kućna zadruga i u Dragama. Oko sredine 19. stoljeća ima zasigurno nekoliko kuća u Oštarskim Stanovima. U drugoj polovini 19. stoljeća nastaje jedna kućna zadruga i u Rakovičkom Selištu. Početkom 20. stoljeća tri kuće s ovim prezimenom nalazile su se i u Rakovici.	Drage (2) Rakovičko Selište (1)
Bertović (Drage)	Zasigurno je u 19. stoljeću bilo nekoliko kuća ovog prezimena u Dragama. Početkom 20. stoljeća šire se i na Rakovičko Selište, gdje se je nalazila jedna kuća.	Drage (2)
Bičanić (Grabovac)	Između dva svjetska rata bilo je i više kuća Bičanića u Grabovcu.	Grabovac (1)
Božičević (Oštarski Stanovi)	Krajem 19. stoljeća u Oštarskim Stanovima bilo je 5 kuća Božičevića. Nakon Prvog svjetskog rata jedna je kuća s ovim prezimenom bila je i u Rakovici.	Oštarski Stanovi (8)

Brajdić (Brajdić Selo)	S obzirom na to da je na mjestu njihova naseljavanja nastalo naselje koje nosi ime po prezimenu, u Brajdić Selu je već u 18. stoljeću bilo 5 kuća Brajdića. Već krajem 18. st. zabilježena je i jedna kuća Brajdića u Dragama, a u 19. i sredinom 20. st. u Oštarskim Stanovima. Krajem 19. st. doselili su i u Rakovičko Selište, gdje su do kraja 20. st. razvili naselje od 6 kuća.	Brajdić Selo (12) Rakovičko Selište (4)
Cindrić (Jelov Klanac)	Početkom 19. stoljeća neki će se Cindrići naseliti i na prostor današnje drežničke župe, ali ih je opet krajem 19. st. u Jelovom Klancu bilo devet kuća. Pred Domovinski rat bilo je Cindrića u Turkalj Selu u četiri kuće i pet kuća u Jelovu Klancu.	Jelov Klanac (5)
Čubrić (Korita)	Prije Domovinskog rata bile su tri kuće Čubrića u Koritima.	Korita (2)
Grdić (Rakovica)	U Rakovici su Grdići na dva lokaliteta. Od doseljenja 1722. su pod Zvirnjakom, a drugi su se kasnije, početkom 19. st., doselili na brdo iznad potoka Rakovice. Grdići, jedni i drugi, do druge polovine 20. st. živjeli su u kućnim zadrugama.	Rakovica (4)
Gašparović (Rakovica)	Početkom 17. stoljeća naseljavaju se u Turkalj Selo (danas dio Rakovice), gdje je između dva svjetska rata bilo čak 7 kuća. U drugoj polovini 18. stoljeća doseljavaju se i u Rakovicu, gdje su krajem 19. stoljeća bile 4 kuće Gašparovića, a u daljnjem se razdoblju njihov broj intenzivno povećavao.	Rakovica (7) Jelov Klanac (3)
Keser (Drage)	Početkom 20. stoljeća prisutni su u 15 kuća u Dragama, Rakovičkom Selištu, Lipovcu i Rakovici, ali do kraja 20. stoljeća taj se broj kuća osjetno smanjio, uglavnom zbog iseljavanja.	Rakovica (4) Lipovac (2)
Klanfar (Brajdić Selo)	Sredinom 18. stoljeća, nakon podjele zadruge, nastale su dvije kuće u Brajdić Selu, a početkom 20. st. bilo je šest kuća, da bi 1991. bile tek dvije kuće.	Brajdić Selo (4) Grabovac (1)
Kurelac (Rakovica)	Kurelci su potomci Ivana Kurelca, koji je 1802. doselio u Rakovicu, a 1815. navodi se zapovjednik rakovičke satnije. Rakovički Kurelci njegovi su izravni potomci.	Rakovica (2) Grbovac (1)
Luketić (Drage)	U drugoj polovini 18. stoljeća bili su prisutni u Dragama u pet kuća, Oštarskim Stanovima u četiri te u jednoj kući u <i>Rakovičkom Selištu</i> . Još i prije Domovinskog rata 1991. u Dragama je bilo pet, a u Oštarskim Stanovima četiri kuće s ovim prezimenom.	Drage (3) Oštarski Stanovi (2) Grabovac naselje (1)
Magdić (Jelov Klanac)	Ovo prezime u 18. i 19. stoljeću proširit će se i na Oštarske Stanove, Jelov Klanac i Korita.	Oštarski Stanovi (2) Korita (3)

Mladen i Mladan (Korita)	U drugoj polovini 19. stoljeća u Koritima bile su dvije kuće Mladena, a pred Drugi svjetski rat tri, da bi 1991. bili prisutni u jednoj kući. Godine 1948. jedna je obitelj odselila iz Korita u Rakovicu.	Rakovica (3) Korita (3) Grabovac naselje (1)
Ostrun (Jelov Klanac)	Sredinom 19. stoljeća bile su tri velike kućne zadruge u Jelovu Klanacu, a nakon više selidbi tijekom 20. st. te nakon što se zadnja kuća iz Klanca preselila u Rakovicu, danas, 2024. godine, Ostruna više nema u njihovoj postojbini.	Rakovica (1)
Padjen (Rakovica)	Do kraja 18. stoljeća imali su tri kuće u Rakovici, a proširanjem mjesta Rakovice početkom 19. stoljeća još su dvije kuće doseljenih iz Zagorja modruškog. Krajem 19. stoljeća u Rakovici je bilo osam kuća s ovim prezimenom, da bi, što selidbom, što izumiranjem, pred Domovinski rat ostale samo tri kuće, dvije u Rakovici i jedna u Rakovičkom Selištu, kao i danas.	Rakovica (2) Rakovičko Selište (1)
Palijan (Drage)	Danas u Dragama više nema Palijana, ali već od 19. stoljeća naselili su se i u Oštarskim Stanovima, gdje ih nalazimo i danas.	Oštarski Stanovi (7)
Pavlić (Jelov Klanac)	Krajem 19. stoljeća bilo ih je u Jelovom Klanacu pet kuća, a također i šest kuća u Turkalj Selu. Također, početkom 20. stoljeća, što selidbom, a što ženidbama, ovo je prezime zastupljeno u Brajdić Selu, Koritima i Rakovici.	Jelov Klanac (10) Rakovica (4) Brajdić Selo (1)
Pavličić (Jelov Klanac)	U 19. stoljeću naseljavaju i Turkalj Selo i Korita.	Jelov Klanac (1)
Prebeg (Oštarski Stanovi)	Krajem 18. stoljeća u Oštarskim Stanovima prisutni su u tri kuće. Početkom 19. stoljeća naseljavaju i Rakovičko Selište, a u drugoj polovini 19. stoljeća i Rakovicu. Godine 1991. u Rakovičkom Selištu bilo je devet kuća Prebega.	Rakovičko Selište (7) Rakovica (3)
Puškarić (Drage)	U Dragama su do kraja 19. stoljeća razvili naselje od 5 kuća. Jedni su se Puškarići početkom 20. stoljeća doselili u Rakovicu.	Drage (3) Rakovica (1)
Rendulić (Drage)	Krajem 18. stoljeća bilo je šest kuća Rendulića u Dragama. Početkom 19. stoljeća iz Draga odlaze u Rakovičko Selište, a iz Selišta krajem 19. stoljeća u samo mjesto Rakovicu.	Rakovica (5) Rakovičko Selište (9) Drage (1)
Rupčić (Oštarski Stanovi)	U 18. i 19. stoljeću Rupčići su u Oštarskim Stanovima razvili više kućanstava, pa ih se dio naselio i u Rakovičko Selište. U drugoj polovini 19. stoljeća Rupčići su se naselili i u Rakovicu. U drugoj polovini 20. stoljeća bilo je šest kuća Rupčića u Oštarskim Stanovima i tri u Rakovici.	Rakovica (2) Oštarski Stanovi (5)

Sabljak (Sabljak Selo)	U drugoj polovini 18. stoljeća prisutni su u četiri kuće u Sabljak Selu, danas u Rakovici i u četiri kuće u Jelovom Klanacu. Početkom 19. stoljeća Sabljaci će se naseliti u Korita i Grabovac. Također naseljavaju i Oštarske Stanove, gdje ih je početkom 19. st. bilo tri kuće. U Koritima je početkom 20. st. bilo više od 20 kuća Sabljaka. Danas je ovo prezime, unatoč brojnim iseljavanjima i ratnim stradanjima, po broju kuća najbrojnije na području Župe sv. Jelene.	Brajdić Selo (5) Grabovac (2) Jelov Klanac (2) Korita (2) Rakovica (12) Oštarski Stanovi (3)
Salopek (Drage)	Sredinom 18. stoljeća u Luketić Selu (Drage) zabilježena je jedna kuća Salopeka. Početkom 18. stoljeća ovo je područje potpalo pod Oštarske Stanove, gdje i danas njihovi potomci žive. U mjesto Rakovicu prvi je Salopek doselio početkom 19. stoljeća, gdje su, unatoč selidbama i to uglavnom u Slavoniju, do kraja 20. stoljeća imali 4 kuće.	Rakovica (4) Oštarski Stanovi (2)
Strgar (Jelov Klanac)	U 19. stoljeću bile su dvije kuće Strgara u Jelovom Klanacu.	Rakovica (1)
Špehar (Jelov Klanac)	U 19. stoljeću zastupljeni su i u Oštarskim stanovima i Klanacu.	Jelov Klanac (2) Rakovica (1)
Štefanac (Brajdić Selo)	Krajem 19. stoljeća jedna obitelj Štefanac iz Brajdić Sela i jedna iz Drežničkog Selišta doselit će u Grabovac.	Rakovica (1) Grabovac (1)
Turkalj (Jelov Klanac)	Do pred Drugi svjetski rat u Turkalj Selu bilo je i desetak kuća Turkalja. Krajem 19. st. naći ćemo Turkalje i u Klanacu, gdje su bili prisutni sve do Domovinskog rata. Krajem 19. stoljeća bilo je i šest kuća Turkalja u Rakovičkom Selištu. Također, od prve polovine 19. st. Turkalji su prisutni i u Koritima, gdje ih je pred Domovinski rat bilo u 10 kuća. U samom mjestu Rakovica danas nema Turkalja, ali bilo ih je u 19. i početkom 20. stoljeća.	Jelov Klanac (9) (Turkalj Selo) Rakovičko Selište (3) Korita (2)
Vuković (Grabovac)	U Grabovacu se Vukovići pojavljuju sredinom 19. stoljeća, vjerojatno nakon doseljenja iz drežničkog kraja. U Rakovicu je prvi Vuković doselio iz Drežnika pod kraj 19. stoljeća, a danas je tamo jedna kuća pod prezimenom Cindrić.	Grabovac (4) Rakovica (1)
Žanić (Korita)	Krajem 19. st. u Koritima je bilo sedam kuća Žanića. Nakon Domovinskog rata i obnove, hrvatske su vlasti <i>Žanićima</i> iseljenim iz Korita napravile kuće u Novim Koritima, Brajdić Selu i Rakovici.	Brajdić Selo (1) Grabovac – naselje (3) Korita (1) Rakovica (1)
Amić (Brajdić Selo)	Tridesetih godina 20. st. preselili su iz Brajdić Sela u Grabovac.	Grabovac (1)
Diklić (Mudrić Selo)	Prije i nakon Domovinskog rata bila je jedna kuća Diklića u Rakovici, a danas ih više nema.	Rakovica (0)

Hodak (Oštarski Stanovi)	Hodake u Oštarskim Stanovima nalazimo tek u drugoj polovini 19. stoljeća, a pred Domovinski rat bile su tri kuće Hodaka.	Oštarski Stanovi (3)
Marić (Grabovac)	Već početkom 20. st. u Grabovcu su bile tri kuće Marića.	Grabovac (2)
Rajković (Rakovica)	Krajem 18. stoljeća sele iz Rakovice u Rakovičko Selište, gdje su početkom 20. stoljeća bile tri kuće, te u Lipovac, a neki su od njih poslije Domovinskog rata doseljeni u Rakovicu.	Lipovac (2) Rakovica (1)
Studen (Mudrić Selo)	Krajem 20. stoljeća nalazimo ih i u Oštarskim Stanovima, gdje su doselili iz Draga.	Oštarski Stanovi (2)
Vrdoljak (Rakovica)	U Rakovici je tijekom 19. i 20. stoljeća bila samo jedna kuća, a u drugoj polovini 19. stoljeća naseljavaju se i u Grabovac.	Grabovac (1) Rakovica (1)

Analizirajući podatke iz ovih tablica, možemo zaključiti sljedeće. Naselja Rakovica i Jelov Klanac postojala su i prije doseljavanja početkom 18. stoljeća. Nakon doseljavanja novog stanovništva 1711. formiraju se nova naselja Oštarski Stanovi, čije ime govori da stanovnici potječu iz mjesta Oštarije, i Drage. Tek kasnije, početkom 19. stoljeća, nastala su naselja Rakovičko Selište, Grabovac i Korita. Ako uzmemo Rabattinu naredbu iz 1711. o naseljavanju Karlovačkog generalata kao prvotno doseljavanje, onda prezimena koja se tamo spominju možemo smatrati kao ona s najdužim vremenskim trajanjem naseljenosti na promatranom području. Kasnije, a neki vjerojatno i ranije, ali u prvoj polovini 18. stoljeća, naseljavaju se i Keseri, Magdići i Rupčići, a u drugoj polovini 18. stoljeća Božićevići, Prebezi, Strgari, Štefanci, Žanići, Rajkovići. Za naseljavanje rakovičkog prostora značajan je i Svištovski mir 1791., kada je od Osmanlija oslobođen prostor Drežnik Grada i prostor oko Plitvičkih jezera. Tako su se tijekom 19. stoljeća doselili Čubrići, Kurelci, Mlađeni, Palijani, Špehari, Hodaci, Marići, Studeni, Vrdoljaci, Bićanići, Vukovići, Amići i Diklići.

U 18. stoljeću na rakovički prostor doseljavaju se stanovnici gotovo isključivo iz modruško-ogulinskog kraja. U 19. stoljeću dominantno je doseljavanje stanovništva iz susjedne drežničke župe, odakle su došli Bićanići, Cindrići, Pavlići, Sabljaci, Špehari, Štefananci, Turkalji, Vukovići, Hodaci. Naseljavanje u suprotnom smjeru bilo je mnogo manje, ali ipak iz rakovičke u drežničku župu naselili su se Salopeci, a u Saborsko Grdići.

Zaključak

Na području današnje Župe svete Jelene Križarice u Rakovici većinu stanovništva čine doseljenici čije prezime vuče porijeklo iz modruško-ogulinskog prostora. Za naseljavanje župe Rakovica značajna je godina 1711., kada dolazi do naseljavanja s modruško-ogulinskog prostora, kao i početak 19. stoljeća, kada dolazi do novog naseljavanja, ovaj put iz Like i, opet, iz ogulinsko-modruškog kraja. Prezimena najčešće nastaju prema imenu ili nadimku rodočelnika. Za istraživanje prezimena najznačajnija arhivska vrela su nam ona nastala za vrijeme Vojne krajine jer je kroz povijest osnovna uloga ovdašnjeg stanovništva, odnosno i sama svrha njihova doseljavanja, bila da budu graničari habsburškog imperija. Iako je zastupljenost prezimena ostala gotovo jednaka kroz minule godine i desetljeća, ipak se brojnost, zahvaljujući negativnim demografskim trendovima, uvelike smanjila. Danas su najčešća prezimena na području rakovičke župe Pavlič, Gašparović, Rendulić, Brajdić, Sabljak i Turkalj. S obzirom na to da ovaj rad donosi tek pregledne i sažete podatke o prezimenima, uviđa se da postoji potreba za objavljivanjem sveobuhvatne i cjelovite monografije o ovoj temi.

Bibliografija

Arhivski i neobjavljeni izvori

HR-HDA-426-UGK: Hrvatska, Hrvatski državni arhiv, fond 426, Ujedinjena bansko-varaždinsko-karlovačka generalkomanda

HR-HDA-902-KZ: Hrvatska, Hrvatski državni arhiv, fond 902, Kartografska zbirka

HR-HDA-1450- Zbirka gradiva iz inozemnih arhiva: Hrvatska, Hrvatski državni arhiv, fond 1450, Zbirka mikrofilmova gradiva iz inozemnih arhiva koje se odnosi na Hrvatsku

HR-HDA-441-OgGP: Hrvatska, Hrvatski državni arhiv, fond 441, Ogulinska graničarska pukovnija

Literatura

SALOPEK, Hrvoje, Ogulinsko-modruški rodovi. Ogulin: Matica hrvatska - ogranak, 2007.